

Από τό αρχείο του κανταδόρου Τότη Μανδαλιού.

στή Λεμεσό.

Η παρουσία των κανταδόρων στή Λεμεσό επί κάπως οργανωμένης βάσεως άρχισε μετά τόν δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο περίπου τό 1947. Οι κανταδόροι υπήρχαν από τά πιο παλιά χρόνια στήν πόλη και γυρνούσαν στά στενά δρομάκια τά βράδια τραγουδώντας γιά νά διώξουν τό άγχος της καθημερινής ζώής, της ΙΟφρης εργασίας και της μιζέριας της δεκαετίας τοθ 1900, πού σχεδόν ήτο ο μόνος τρόπος διασκέδασης.

Οι ομάδες των κανταδόρων ξεκινούσαν από διάφορα μέρη της πόλης αλλά πάντοτε κατέληγαν στήν πλατεία κεσογλουδικιών σημερινή πλατεία Ηρώων. Εκεί στήν πλατεία συναγωνίζονταν πιά ομάδα θά τραγουδήσει καλύτερα αφού προηγουμένως επέλεγαν την ταβέρνα της αρεσκείας των. Ο γλεντζές κόσμος της τότε μικρής Λεμεσού γέμιζε τίς ταβέρνες και τραγουδούσε μαζί τους τόσο μέσα στίς ταβέρνες όσο και στά γύρω δρομάκια. Πολλοί καλοί τραγουδηστές δηλαδή οι καλοφωνάρηδες της εποχής έγινοντο μέλη ~~των~~ των ομάδων αυτών.

Μιά ομάδα κανταδόρων της περιόδου 1930 - 1939 μέ γνωστούς κανταδόρους από τό Ξυναχώρι και την Παμπούλα ανατολικά και βόρεια της σημερινής Β αστικής σχολής Λεμεσού, κατέληγε πάντοτε στήν πλατεία κεσογλουδικιών. Μιά άλλη ομάδα κανταδόρων ξεκινούσε από τό παραλιακό κέντρο λιταίο μέ κατέληξη τήν ίδια πλατεία. Τραγουδούσαν τά διάφορα τραγούδια της εποχής εκείνης και τίς ωραίες καντάδες "Άν παρήλθον οι χρόνοι εκείνοι" "Υπό τό σεληνόφως" "Εύπνα αγάπη μου" "Εί σου φταιξα θεέ και στέκεις πάντα μπρός μου."

Υπήρχε και μία ομάδα κανταδόρων κατά τήν διάρκεια του Β παγκόσμιου πολέμου του 1939-1945. Δεν είχε ονομα ούτε συγκεκριμένο χώρο γιά ~~την~~ πρόσες αλλά τριγυρνούσαν σάν νομάδες μέσα στό στενάδι (ΒΙΑΟΗ ΟΥΤ) λόγω του πολέμου.

Μετά τόν Β παγκόσμιο πόλεμο οι διάφορες ομάδες ελάμβαναν μέρος και στίς εκδηλώσεις του καρναβαλιού. Τό τελευταίο βράδι τών καρναβαλιστικών εκδηλώσεων οι ομάδες τραγουδούσαν σ' ορισμένα κέντρα (τά πόστα) γιά ν' ακούσουν και βραβεύσουν τά τραγούδια των η κριτική επιτροπή. Τό βραβείο συνήθως ήτο ενά μικρό χρηματικό ποσό. Κατά καιρούς τά πόστα της κριτικής επιτροπής υπήρχαν τό Δημαρχείο Λεμεσού, τό θέατρο Κατζίηκαύλου (τώρα κατεδαφίστηκε) στήν οδό Αγίου Ανδρέου, τό παλιό οίκημα του σωματείου ΑΡΗΣ στήν οδό Αθηνών, στό ξαχαροπλαστείο DELICE, τό ξενοδοχείο ΑΣΤΗΡ εναντι του διοικητηρίου.

Μετροφυλλώντας τό αρχείο βρήκα τό ανέκδοτο: Μιά ομάδα κανταδόρων της δεκαετίας του 1950 τραγουδούσε στους δρόμους κοντά στόν δημόσιο κήπο. Λόγω της περασμένης ωρας τούς σταμάτησε μία αστυνομική περίπολος ο αξιωματικός της οποίας ήτο γνωστός τουρκοκύπριος. Θά τους κατηγορούσε γιά σκληρία. Γνωστός κανταδόρος της παρέας ειπε στόν τούρκο αστυνομικό οτι εμείς τραγουδούμε πιάνο-πιάνο δηλαδή σιγά σιγά-απαλά. Σέ δεκαπέντε ημέρες τους παρεδώθητε κλήση γιά εμφάνιση στό

Στην Συμφωνία Ποθητών
Δωδεκων 19/2/2006

στό δικαστήριο με δύο κατηγορίες. Η μία για οχληρία, και η δεύτερη για ψευδή δήλωση. Όταν διαμαρτυρήθηκαν στον αστυνόμο πιά ήταν η ψευδής δήλωση ο αστυνόμος ειπε:

Υπάρχει μαρτυρία από τον επικεφαλής αστυνομικό (τόν τούρκο αστυνομικό) οτι τραγουδούσατε πιάνο-πιάνο αλλά αυτός πιάνο δεν ειδε.

Ολες οι ομάδες των κανταδόρων τραγουδούσαν στους δρόμους ολοκληρο τον χρόνο χειμώνα καλοκαίρι. Ξηδόν κάθε βράδι τά τραγούδια των αντιχούσαν σε πολλές γειτονιές και σταυροδρόμια. Ένα εθιμο της πόλης που εφυζε. Μένουν οι αναμνήσεις για τούς παλιούς και οι φωτογραφίες ως απόδειξη στους νέους. Η περίοδος μεταξύ του 1968 και 1970 ητο η τελευταία περίοδος εμφανίσεως των κανταδόρων τά βράδια στή πόλη εκτός καρναβαλιών.